

Az új nemzedék

és

a mai pedagógia

Az új kor és az új életkörülmények egyre többet és többet kívánnak meg a középiskolát elhagyó ifjaktól. A középiskolákból kilépő fiatalok sajnos már több ízben tanúságot tettek felkészültségük hiányosságáról. Még a legelső tanuló sem rendelkezett azokkal az ismeretekkel, melyeket akár az egyetemi élet, akár a korai tisztviselő gyakornokoskodás megkívánt tőlük. Itt valami hiány mutatkozik, melyet nem minden esetben vezethetünk vissza az ifjak felületességére, vagy tudatlanságára. Itt, talán a pedagógia módszereit is tekintetbe kell vennünk. Sőt, ezen még túlmenve az előadók, a tanárok felkészültségét is tekintetbe kell vennünk. Bátran feltehetjük a kérdést: Mit kíván az új nemzedék a középiskolai tanároktól.

Hogy rávilágítsunk a mai pedagógiai rendszer hézagosságaira és élénkebben láttassuk a háborúutáni ifjak küszködését úgy a tanulmányaikkal, mint avval a nagy gonddal, mely már az érettségi előtt erőt vesz rajtuk, kötelességünknek tartjuk az alábbi igaz történetet szóvá tenni és alaposan ismertetni.

Nemrégiben olvastuk a napilapokban, hogy az egyik vajvidenai város kereskedelmi középiskolájában megdöbbentő események játszódtak le. Az érettségi előtt álló osztály öt legjobb tanulója jelentkezett az igazgatónál avval a kéréssel, hogy kereskedelmi számtant és a könyvelést előadó tanár helyett állítsanak másikat, mert evvel a tudással, amit eddigi tanáruktól tanultak nem érnek el semmit és az életben egyáltalán nem fognak boldogulni. Kijelentették, hogy ők nem az iskolának, hanem igenis az életnek tanulnak. Künn a kenyérért való küzdelem és az életharc vár rájuk s itt ebben a harcra készülésben csak hiányos, silány fegyverzetet szerezhetnek. Az említt tanárt nem helyezték el. A gépies és hiányos tanítás tovább fogyasztotta a koraván ifjak idegeit. Ismét az igazgatóhoz fordultak, aki ismételten kijelentette, hogy majd az érettségien elnézőbbek lesznek. De, az ifjak tanulni, tudni akartak. Az igazgatói ígéret után olyasmi következett be, ami még középiskolában alig történt meg s ami, minden egyébtől eltekintve a legszebb színben tünteti fel a kérdéses osztály növendékeit. Ismételten kijelentették, hogy nem az érettséginek tanulnak, hanem az életnek.

Miután mindez visszhangtalan maradt, a modern fegyvertelen ember fegyverét választották, azokét, akiket senki sem hallgat meg, akiket mindenki elnyom és kihasznál: sztrájkba léptek. Ennek a következménye nem maradhatott el. A tanári kar megtorlásképen az osztály öt legjobb tanulóját eltanácsolás képen kizárta az intézetből. Tudtukra adták, ha önként nem távoznak a tudományt gyéren osztogató intézetből, formálisan kicsapják őket.

Eddig tart ez a furcsa és modern történet, mely egy gondolkodó kulturembert, nemzedékünk egyetlen harcosát sem hagyhatja szó nélkül.

A diákéletnek valamikor, — az ugynevezett „régii jó időkben, — az volt a legjellemzőbb sajátossága, hogy a diák nem szerette a tanulást. Minden lehetőséget kihasználta arra, hogy az iskolából kihuzza magát. Ma éppen ellenkező álláspontot foglalnak el a tanuló ifjak. Amint ebben az esetben is látjuk, azért sztrájkolnak, azért nem szívesen járnak iskolába, mert ott nem tanulhatnak eleget.

Lássuk mármost, hogyan fejlődhetett a diákok helyzete addig, hogy az iskola és a mai élet között fenálló különbségek sztrájkba sodorták őket.

Már a kereskedelmi középiskola első osztályában észreveszik, hogy a számtan és a könyvvitel tanára felületes és különösen azt hamar észreveszik a diákok, hogy nem eléggé felkészült tanerő. Tanítása gépies a legelavultabb lecke feladásból és egyszerű kikérdezésből áll. Ez semmiképen sem tud megfelelni a mai élet követelményeinek. Az első osztályos diákok talán örülnek, hogy olyan tanárt kaptak, aki nem sokat törődik tantárgyával és diákjaival és akinél egyáltalán tudás nélkül is érvényesülhetnek. Később azonban tudatára ébrednek annak a komoly valóságnak, hogy az iskola, különösen a középiskoláknál a kereskedelmi iskola nem előkészítő, hanem igenis annak a tudásnak megszerzési forrása akar lenni, melytől ma-holnap a diáknak élete, egzisztenciája függ. Látják azt előre, hogy ilyen avult tanulási módszer mellett éppen az élet számára a legfontosabb szaktudást nem ismerik, ami lehetetlenné teszi az érvényesülést.

Jön az utolsó iskolai év, amelynek bevégeztével ki kell lépniök az Életbe, a nagy és félelmetes Harcba és mitsem kérdezve meg kell állniök a helyüket. A veszély közvetlenül fenyeget, kétségbeesett nyitott szemekkel hamarabb meglátják azt a valóságot, amelyet feletteseik, tanítóik, tanáraik nem látnak és nem vesznek tudomást róla. Előretörő erővel igyekeznek rákényszeríteni feletteseiket a tisztánlátásra, a való életnek meglátására. Sztrájkba lépnek, olyan sikamlós küzdőtérre állnak, mely kilencven százalékos kockázattal jár. De, ... ugalátszik ezuttal nincs más megoldás.

Alapos tudásra, ismeretekre szomjuhozta ezek a diákok. Az élet arcát, kiméretlen rohanását hamarabb meglátták, mint tanáraik, akiknek kötelességük lenne azt ismerni, látni és számolni azokkal. Ezek a dicséretreméltó és előretörő törekvések minden kulturember előtt rokonszenvenessé teszi az új nemzedék harcosait, bár-

milyen visszatetsző is legyen felfogása a sztrájkról, mint ma már látjuk, — iskolai küzdőeszközzel.

Ez az eset ismét rávilágít arra, hogy a középiskolai tanítási rendszer reformra szorul. Mert ilyen vagy ehhez hasonló eset igen gyakran előfordul, csak ritkán jut az ujságokba, elvértve kerül az érdeklődés homlokterébe. Bizonyára minden középiskolát végzett embernek van emléke rossz vagy tehetségtelen tanárokról, akik kerékkötői voltak a tanulók előrehaladásának. — A tanulók fogékonyak a jó, a hasznos iránt. Jellemük alakítható. Jó tanár keze alatt minden iskolábakerülő gyermekből szorgalmas, becsületes ember nevelhető (kivétel csak ritkán fordul elő). Köztudomású, hogy az ember jelleme elsősorban a neveléstől függ. Az iskola kitűnő alkalom a nevelésre, azonban részint a tanerők túlterhelésével, részint a tanerők helytelen megválogatásával a nevelés felületes. Ezzel a felületességgel pedig számokban ki nem fejezhető kárt okoznak az élet új harcosságának, a társadalomnak és az egész emberiségnek.

Nyolc évig jár az ifju középiskolába és a nyolc év nagy-része sok esetben kárba megy. Nem térünk ki most a tantervnek arra részére, hogy milyen tantárgyakat oktassanak és milyeneket ne. Csak az oktatási módról, de kiváltképpen a tanerő helyes kiválasztásáról akarunk beszélni.

A jó tanár magyarázatával, tananyagának biztos ismeretével kell, hogy megnyerje magának a diákokat. Számolnia kell mindenkör avval, hogy különböző társadalmi osztályhelyzetű ifjak különböző nevelésben kell, hogy részesüljenek. Megértő és szeretetteljes legyen, ne zsarnok filiszteus, hanem atyai barátja legyen a tanulni vágyó és életharcra készülő fiataloknak. Nyolc esztendő, az épen elég idő ahhoz, hogy a tanár teljesen kiismerje tanulóját és módjában álljon annak hiányos tudását kiegészíteni. Ez a tanítási módszer felsőbb parancsra vagy erőszakos rendeletre kivihetetlen, ehhez lelkiismeretes és magas felkészültségű ember felelősségteljes munkája szükséges.

Meg kellene reformálni a középiskolai oktatást. Külön eljárással kellene megállapítani, hogy ki való a tanári pályára és ki nem. A szaktudományok oktatása mellett elsőrendű figyelmet kell fordítani arra, hogy a tanár teljesen ismerje a diák lélektanát és társadalmi helyzetét. Az olyan tanár, aki jól ismeri a diák lélektanát, képes arra, hogy megszabadítsa a diákot minden felesleges szorongástól, gátlástól. Ezzel a tanár sok lekötött erőt szabadít fel a diákban, amely erőket a tanulásra használna fel. Hogy ezek közül a gátlások közül csak egyet említsünk, a pubertás zavaros korában élő gyermek részére a nemi kérdés világos ismertetése, veszélyekre való figyelmeztetés többet használ minden álszemérmes misztikumnál, amellyel csak a gyermek káros következményű kíváncsiságát fokozzák.

Az oktatást korok fejlődésével párhuzamosan, rendszeresen tanulmányozni és javítani kellene, mint ahogy pl. a gépiparban is

állandóan arra törekszenek, hogy a gépek mechanizmusát minél célszerűbbé tegyék.

A középiskolás tanulóknak addig is, amíg az összes szükséges reformokat meg nem valósítják, azt kell szem előtt tartaniok, hogy bármennyire is meg nem felelő a tanáruk, tanulniok kell, még ha a saját jószántukból is, mert — amint a szóbanforgó kereskedelmisták mondták — az ifjuság nem az érettséginek, nem az iskolának tanul, hanem az életnek.

Tóth Bagi István.

»Uj élet a mai társadalomban«

**c i m m e l
az elmúlt számunkban
pályázatot hirdettünk**

Pályázatunk kiírásával szándékunkban van a jugoszláviai magyar ifjak nagyrészét bevonni generációs mozgalmunkba, tekintet nélkül társadalmi osztályhelyzetére. A legnagyobb örömmel és szeretettel vesszük kisebbségünk bármely rétegéből származó, illetve tartozó ifjunak munkáját és elgondolásait, akinek irásán a törekvő erő megnyilvánulásait látjuk.

Pályázatunk feltételeit a múlt számunkban ismertettük, ezuttal azonban szükségesnek tartjuk ismételten kihangsúlyozni, hogy a pályamunkák beküldésének végső határideje f. é. március hó 15.

A pályamunkák leközlését a következő számunkban kezdjük. A bírálóbizottság tagjainak névsora a következő:

**Dr. Strelitzky Dénes, Szubotica,
Lévay Endre, Szubotica,
Kun Szabó György, Szubotica,
Tóth Bagi István, Novi Szad,
Bogárdi József, Petrovgrad (Becskekerek).**